

Foto: Miha Koron

Dr Branko Marušič (levo) v pogovoru z avtorjem knjige dr. Cvetkom Vidmarjem

N. GORICA ▶ Knjiga dr. Cvetka Vidmarja o zavezniški upravi

Zadnja tuja okupacija

Pred dnevi so v prostorih Goriškega muzeja predstavili knjigo dr. Cvetka Vidmarja, ki opisuje zanimiv čas zavezniške uprave v slovenskem Primorju med leti 1945 in 1947. Knjigo je izdal Goriški muzej.

Kot je povedal dr. Cvetko Vidmar, s katerim se je pogovarjal dr. Branko Marušič, je knjiga z naslovom *Zadnja tuja vojaška okupacija slovenskega ozemlja* nastajala kar nekaj časa, intenzivno pa jo je pisal zadnji dve leti. V pomoč so mu bili tudi dokumenti iz Pokrajinskega arhiva v Kopru, ki je dobil sicer majhen del zavezniškega arhiva iz ZDA, pri tem pa mu je pomagal tudi Pokrajinski arhiv v Novi Gorici.

"Glavna tema knjige je oris delovanja zavezniške uprave v slovenskem Primorju med 12. junijem 1945 in 15. septembrom 1947, datumom, ko je bila Primorska priključena k matični domo-

vini. To območje sta najprej zasedla IX. korpus in 4. jugoslovanska armada, v kateri je bilo tudi precej Slovencev. Zavezniške sile so po kapitulaciji Italije želele zavzeti celotno italijansko ozemlje vključno z Julijsko krajino tudi na slovenskem ozemlju in uvesti zavezniško upravo," pojasnjuje avtor. Med jugoslovansko armado in zavezniki je zato prišlo do spora, saj so slednji zahtevali umik iz Julijske krajine in predvsem iz Trsta. 9. junija so se s sporazumom v Beogradu dogovorili za razdelitev območja na con A in B.

V knjigi je največ prostora namenjenega zavezniški vojaški upravi v coni A, saj je avtor opisal vsa področja delovanja, med drugim šolstvo, zdravstvo in socialo. "Zavezniška uprava je obnovila kar nekaj porušениh slovenskih šol in delno tudi nekatera naselja," pojasnjuje avtor. Knjigo na 352 straneh je založil Goriški muzej.

IT

Goriški muzej 8-sept-2009